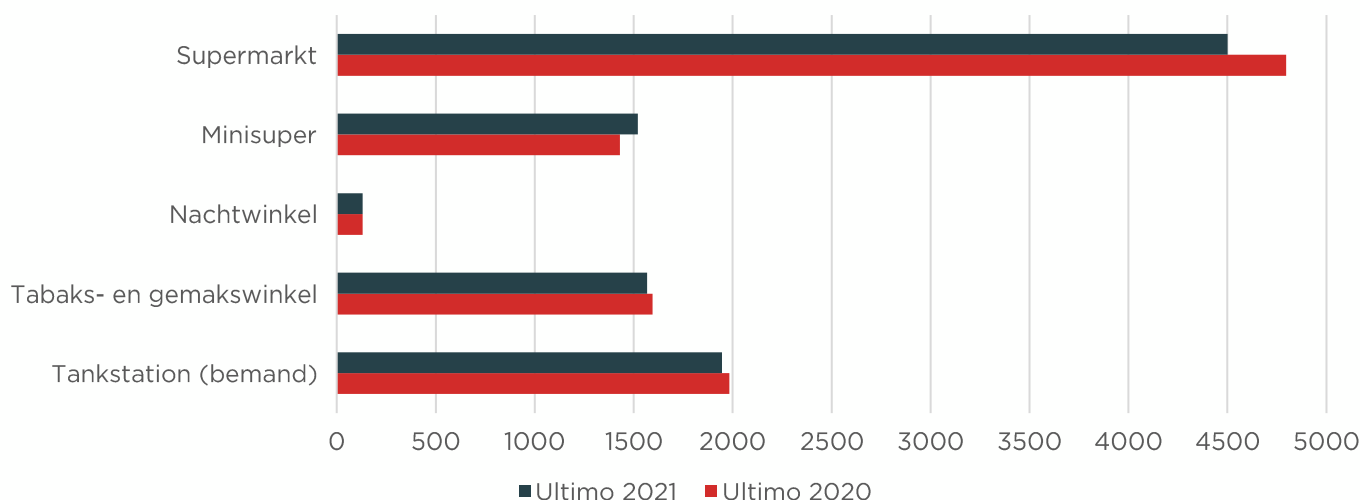

Factsheet verkooppunten tabak ultimo 2021

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft SEO Economisch Onderzoek gevraagd om het aantal verkooppunten tabak opnieuw te meten, ter uitvoering van de motie Kuik-Dik Faber inzake het monitoren van de ontwikkeling van het aantal tabaksverkooppunten. De vorige meting staat in het rapport '[Beperken tabaksverkoop tot tabaksspecialzaken](#)'. Er werd eind **2020** op bijna **10.000 locaties** tabak verkocht.

Eind **2021** werd er op bijna **9.700 locaties** tabak verkocht. Dit is een **afname van tussen de één en de drie procent** ten opzichte van 2020. Dit komt vooral doordat alle 440 vestigingen van de LIDL inmiddels zijn gestopt met de verkoop van tabak. Bij de andere verkoopkanalen was er alleen sprake van een stijging bij minisupers.

Aantal verkooppunten tabak in 2020 en 2021

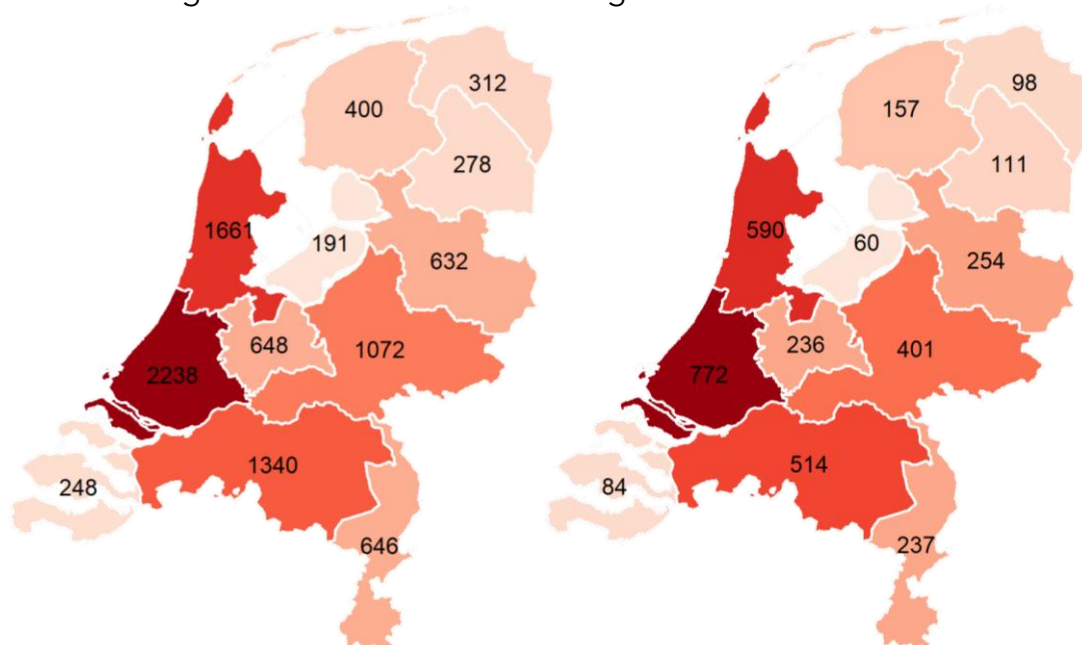
Type verkooppunt	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Toename (aantal)	Toename (percentage)
Supermarkt	4797 *	4501	-296	-6,2%
Minisuper	1430	1521	91	6,4%
Nachtwinkel	131	130	-1	-0,8%
Tabaks- en gemakswinkel	1595	1568	-27	-1,7%
Tankstation (bemand)	1983	1946	-37	-1,9%
Totaal	9936	9666	-270	-2,7%

* Dit cijfer houdt geen rekening met LIDL-filialen die gedurende 2020 rookvrij gemaakt zijn. Zie Methode.

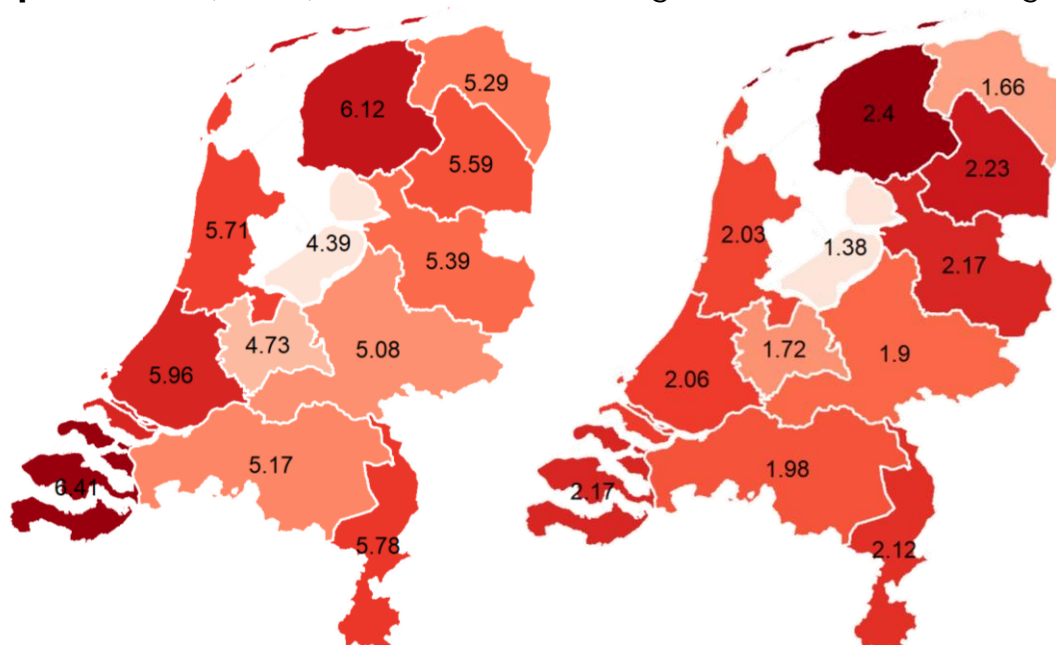
Bron: SEO Economisch Onderzoek op basis van gegevens van Locatus

Factsheet verkooppunten tabak ultimo 2021

Het **aantal verkooppunten inclusief** (links) **en exclusief supermarkten** (rechts) is ultimo 2021 het hoogst in Zuid Holland en het laagst in Flevoland

Het **aantal verkooppunten per 10.000 inwoners inclusief** (links) **en exclusief supermarkten** (rechts) is ultimo 2021 het hoogst in Friesland en het laagst in Flevoland

Bron: SEO Economisch Onderzoek op basis van gegevens van Locatus

Factsheet verkooppunten tabak ultimo 2021

Methode:

- Voor de berekening van het aantal verkooppunten van tabak eind 2021 wordt gebruik gemaakt van gegevens van Locatus. Het betreft het aantal supermarkten (met uitsplitsing naar ook minisupermarkten en nachtwinkels), tabaks- en lectuurzaken, tabaksspecialzaken en bemande tankstations, uitgesplitst naar provincie.
- Voor het SEO-rapport '[Beperken tabaksverkoop tot tabaksspecialzaken](#)' is eveneens gebruik gemaakt van een Locatus-databestand, maar van de niet-geaggregeerde data (dus op het niveau van de winkel). Er is in het rapport een nulmeting gemaakt van de situatie eind 2020. Er is in dat rapport geen uitsplitsing gemaakt naar provincie, maar op basis van de locatie van de winkel is deze informatie wel beschikbaar.
- Voor het SEO-rapport zijn toentertijd enkele bewerkingen gedaan op de gegevens van Locatus. Op basis van aanvullende informatie verkregen in het onderzoek, is de schatting van het aantal verkooppunten ultimo 2020 aangescherpt.
- Om de schatting van het aantal verkooppunten ultimo 2021 zo nauwkeurig mogelijk uit te voeren en tegelijkertijd consistent te zijn met de schatting van 2020, doen we vergelijkbare bewerkingen op de gegevens van 2021.
- In het onderzoek naar de meting van eind 2020 is aangenomen dat alle minisupers, nachtwinkels en supermarkten tabak verkopen. De enige uitzondering daarop is de LIDL. SEO heeft toen gecorrigeerd voor 80 LIDL-winkels die eind 2019 geen tabak meer verkochten. Het aantal LIDL-winkels dat geen tabak verkoopt is in 2020 echter toegenomen. Het [voornemen](#) van de keten was om 150 filialen rookvrij te maken. Daarmee is de afname van het aantal verkooppunten tussen 2020 en 2021 met 2,7 procent een overschatting. Als we ervan uitgaan dat er in 2020 inderdaad 150 LIDL-winkels gestopt zijn met het verkopen van tabak, dan is aantal verkooppunten ultimo 2020 gelijk aan 9.786 en komt de daling uit op 1,2 procent.
- Sinds eind 2021 zijn alle LIDL-winkels gestopt met de verkoop van tabak. In de meting van 2021 corrigeert SEO daarom voor alle LIDL-winkels. Voor een verdeling over de provincies van deze LIDL-winkels maakt SEO gebruik van de locaties van alle 438 LIDL-winkels in het Locatus-bestand van 2020. Deze worden van het totaal aantal supermarkten afgehaald om tot het aantal supermarkten te komen dat tabak verkoopt.
- Tabaks- en lectuurzaken en tabaksspecialzaken zijn samengevoegd tot de categorie tabaks- en gemakswinkels. Tabaks- en lectuurzaken verkopen tabaksproducten en rokersbenodigdheden, in combinatie met tijdschriften, zoetwaren en frisdranken. Tabaksspecialzaken zijn specialzaken in rookartikelen.
- Voor tabaksspecialzaken geldt dat er in de Locatus-data ook winkels zijn meegenomen gericht op de verkoop van e-sigaretten. Voor het SEO-onderzoek naar de gegevens van 2020 zijn 103 winkels op basis van hun naam gefilterd uit de data: deze winkels hebben bijvoorbeeld vaak de termen 'vape', 'damp' of 'e-smoke' in de naam van de winkel. De resterende 135 winkels zijn aangemerkt als tabaksspecialzaak.
- Voor de Locatus-data van 2021 kan deze filtering niet worden toegepast omdat we alleen over de geaggregeerde data beschikken. Wel is te zien dat het aantal winkels (inclusief e-sigarettenverkopers) nagenoeg gelijk is aan 2020. We gaan daarom uit van dezelfde onderlinge verhouding in tabaksspecialzaken en e-sigarettenwinkels als in 2020, ook op het niveau van de provincie.
- In de data van Locatus worden Bruna-winkels niet gerekend als tabaks- en lectuurzaak, maar er wordt hier wel tabak verkocht. We gaan uit van 260 verkooppunten, hetzelfde aantal als in het vorige onderzoek, en een verdeling over provincies die overeenkomt met de verdeling van de andere tabaks- en lectuurzaken.
- In zowel 2020 als 2021 hebben de Locatus-data betrekking op bemande tankstations. Aangenomen wordt dat al deze tankstations tabak verkopen. De afgelopen jaren daalt het aantal bemande tankstations ten faveure van onbemande tankstations. Het aantal tabaksverkooppunten daalt daarmee ook.
- Met bovenstaande correcties zijn vervolgens het aantal tabaksverkooppunten per provincie ultimo 2021 bepaald. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen totaal aantal verkooppunten en het aantal verkooppunten per 10.000 inwoners, en tussen het aantal verkooppunten inclusief en exclusief supermarkten.

Bron: SEO Economisch Onderzoek op basis van gegevens van Locatus